

ВИКОРИСТАННЯ АВТОРСЬКИХ КАЗОК ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗДО

Гончарова В. Б.

*студент Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Науковий керівник: Смолянко Ю. М.

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку та якісних перетворень у сфері дошкільної освіти гостро постає питання щодо виховання всебічно розвинутої особистості. Зараз перед кожним вихователем закладу дошкільної освіти формується комплекс завдань та компетентностей, якими вмiло має володіти та користуватись кожен вихованець. Це не лише вмiння дитиною красномовно висловлювати свою думку, але й критично мислити та володіти базовим комплексом якостей особистості.

Зазначимо, що дошкільний вік – сенситивний період дитинства, якому властива емоційність, розвиток наочно-образного мислення, а також творче самовираження. Виходячи з цього, можемо стверджувати, що саме казка стає для дитини дошкільного віку супровідником у великому світі знань та явищ, що є не зрозумілими для неї. Ураховуючи психологічні особливості розвитку дітей дошкільного віку, обираючи казку, має враховуватися її актуальність, теорія природовідповідності, розвиток її творчих задатків, здібностей та талантів.

Великий педагог та мудрий учитель В.О. Сухомлинський у своїх працях неодноразово підкреслював, що «казка – це образно кажучи, свіжий вітер, що роздмухує вогник дитячої думки і мови» [2, с. 3].

Вагомий внесок у вивчення вищезазначеного питання здійснили Б. Грінченко, С.Русова, Леся Українка, К. Ушинський, В. Сухомлинський та ін.; роль художньої літератури у всебічному розвитку дітей репрезентовано в працях дослідників А. Виноградової, С. Грипич, Л. Панкратової. Дослідженню казок приділяли увагу імениті зарубіжні та вітчизняні психологи О.Запорожець, Т.Рубцова, Е. Фромм, З.Фрейд та ін.; аспекти у роботі з казкою під час занять вивчались Ю.Алімовим, О. Мартиненко та ін.

Мета дослідження полягає в необхідності створення збірника авторських казок для дітей дошкільного віку. Ці казки відобразатимуть ситуації, які можуть статися з дитиною у реальному житті, а також впливатимуть на формування певних цінностей та моральних якостей, котрі обов'язково стануть їм у нагоді.

Виклад основного матеріалу. Педагогічна наука постійно звертається до багаторічного досвіду народу, який свідчить про те, що виховання дошкільників починається з казки [3]. Авторська або літературна казка – особливий різновид казкового жанру, створений фантазією письменника [4]. Існує безліч досліджень, які доводять, що авторська казка – є ефективним засобом для виховання у дітей моральних якостей, а також розвитку креативності та наочно-образного мислення.

Використання авторських казок часто застосовують у програмах розвитку дітей дошкільного віку. Проаналізувавши наукові джерела, дійшли висновку, що казка має позитивний вплив на розвиток вищих психічних функцій, що формуються під впливом оточуючого середовища і не є вродженими.

Казка – це диво, справжнє диво, яке може створити кожен. Вона навіює багато думок, наштовхує на роздуми; не лише навчає, але й «малює» щиру й таку безпосередню посмішку на обличчі кожного маленького читача. Казка дає змогу дитині дошкільного віку

заглибитися у внутрішній світ героїв казок та певним чином, але разом із ними побувати у різних обставинах, які закарбуються у пам'яті та будуть підкріплені яскравими образами. Це дасть поштовх до розвитку ВПФ та емоційного спектру дитини.

Авторська казка допоможе педагогу отримувати можливість не тільки зняти емоційну напруженість, тривожність, агресивність дитини, але й сприятиме виконанню ряду функцій моральної компетентності: вміння вибирати відповідну інформацію для побудови свого варіанту дії; можливість бачення і вибору можливих альтернатив, усвідомлення необхідності взаємодії з навколишнім світом.

Пропонуємо декілька варіантів створення авторських казок для дітей старшого дошкільного віку, серед яких: «Гномик Снулик або подорож до Сновляндії», «Сила дива», «Лісовичок-Добрячок», «Друг пізнається в біді», «Барвикові пригоди», «Мудрик». Кожна казка із цієї збірки має на меті зачарувати малюка та огорнути почуттям дива, якого так не вистачає у реальному житті дитині. Герої наших казок дадуть дітям уявлення про добро і зло; мудрість та дурість; чесність та щирість тощо.

Наші казки породжують любов до прекрасного. Найголовніше це те, що вони вчать вірити у дива та мріяти. Кожна казка – чудова тема для обговорення з дошкільнятами. Плануємо розробити та видати збірку коротких казок із навчально-повчальним змістом, які найкраще підходять для дітей та відкриють перед ними не лише нові горизонти, але й навчатимуть встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Висновки. Отже, вищезазначене плануємо розкрити у процесі написання збірки авторських казок для дітей молодшого та старшого дошкільного віку «Дивовижний світ казок», що стане у нагоді вихователям закладів дошкільної освіти, студентам закладів вищої освіти та дітям дошкільного віку. Згодом маємо на меті провести апробацію збірки на факультеті дошкільної, початкової освіти і мистецтв Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка та на базі закладів дошкільної освіти м. Чернігова під час проходження студентами освітнього ступеня «бакалавр» педагогічної практики.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini> (дата звернення: 17.06.2021)
2. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори: в 5 т. Т.3. Київ: Рад. шк., 1973. 510 с.
3. Бех І. Д. Виховання особистості: навчально-методичний посібник: у 2-х кн. Кн. 2 : Особистісно-орієнтований підхід : науково-практичні засади. Київ: Либідь, 2003. 342 с.
2. 4. Овдійчук Л. М. Жанрово-стильові особливості сучасної авторської казки. URL: <https://chl.kiev.ua/KEY/Books/ShowBook/286> (дата звернення: 07.06.2021).
5. Смолянко Ю. М. Віконце у світ казок / упор. Ю. М. Смолянко. Чернігів: ФОП Баликіна О. В., 2017. 28 с.